

רשותות

ספר החוקים

5 באפריל 2011

2290

א' בניסן התשע"א

עמוד

738. חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 – מס' 6

תיקונים עקיפים:

פקודת המבראות – מס' 10

פקודת בריאות העם – מס' 26

חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 – מס' 4

פקודת מניעת זיהום מיירים בשמן [נוסח חדש], התש"ס-1980 – מס' 4

חוק מניעת זיהום הים (הטלה פטולת), התשמ"ג-1983 – מס' 3

חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 – מס' 19

חוק מניעת זיהום הים ממוקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 – מס' 4

חוק איסוף ופינוי פסולת למיחוזו, התשנ"ג-1993 – מס' 2

חוק איסור נהייה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997 – מס' 4

חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 – מס' 5

חוק שמירת הסביבה החופית, התשש"ד-2004 – מס' 6

חוק הקירינה הבלתי מינוגת, התשס"ו-2006 – מס' 2

חוק לטיול ולמichזור צמיגים, התשס"ז-2007 – מס' 3

חוק הרשותות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשש"ח-2008 – מס' 4

חוק אויר נקי, התשס"ח-2008 – מס' 2

חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011

חוק למניעת מפגעי אבסט ואבק מזוק, התשע"א-2011

חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011*

פרק א': מטרת והגדרות

מטרת חוק זה היא להגן ולשמור על איכותו של הסביבה ולשפרה ולמנוע פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור, באמצעות עיגון ורחבה של סמכויות הפקוח והאכיפה של עובדי המשרד להגנת הסביבה.

מטרה .1.

2. הגדרות
בחק זה –
"כלי תחבורה" – לרבות כלי שיט וכלי טיס;
"מפקח הגנת הסביבה" – מפקח שמונה לפי סעיף 3;
"השר" – השר להגנת הסביבה.

פרק ב': מינוי של מפקחי הגנת הסביבה

השר רשאי למוניות, מבין עובדי משרד, מפקחים, שייהו נתונות להם הסמכויות לפי פרק ג', כולם או חלקן, לשם ביצוע הוראות לפי החקיקוקים המנויים בתוספת, כולם או חלקם.

מינוי של מפקחי הגנת הסביבה .3.

לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף 3, אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יותר משלושה חודשים מיום קבלת פרטיה העובה, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של בטיחון הציבור, לרבות בשל עבורה הפלילי;
(2) הוא קיבל הכרה מתאימה בתחום הסמכויות שייהו נתונות לו לפי פרק ג', כפי שהורה השה, בהסכמה השר לביטחון הפנים;
(3) הוא עומד בתנאי כשרות נוטפים כפי שהורה השה, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

תנאים למינוי .4.

פרק ג': סמכויותיהם של מפקחי הגנת הסביבה

לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי החקיקוקים המנויים בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפיקח על ביצועו אותו חיקוק –

סמכויות פיקוח .5.

- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו עדות זהה או תעודה רשמית אחרת המזוהה איתה;
- (2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חיקוק המוני בתוספת או להקל את ביצוען; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹;
- (3) לעורוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשם או להגנה בהן בדרך אחרת;
- (4) להיכנס למקום, לרבות לכל תחבורה כשהוא נייח, וב└בד שלא יכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

התעורר חד לbijouter עבירה לפי חיקוק המוני בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפיקח על ביצועו אותו חיקוק –

סמכויות אכיפה .6.

* התקבל בכנסת ביום כ"ב באדר ב' התשע"א (28 במרץ 2011); הצעת החוק ורבי הסביר פורסמו בהצעות חוק הממשל – מיום י"ח בשבט התש"ע (2 בפברואר 2010), עמ' 342.
¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

- (1) לחזור כל אדם הקשור לעבריה כאמור, או שעשוות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבריה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפיקודת הפרוצדרה הפלילית (עדות)², בשינויים המוחייבות;
- (2) לחתפוס כל חפץ הקשור לעבריה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפיקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³ (בעתוק זה – פיקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המוחייבות;
- (3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפיקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפיקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המוחייבות.
7. סירב אדם להיענות לדרישת מפקח הגנת הסביבה, על פי סמכויותיו הנთונות לו לפי פרק זה, והיה חשש שימילט או שזוהותו אינה ידועה, רשאי המפקח ללבבו עד לבואו של שותה, ויחולו על עיקוב כאמור הוראות סעיף 57(ב) ו-(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996⁴, בשינויים המוחייבות.
8. (א) מפקח הגנת הסביבה לא יעשה שימוש בסמכויות הנთונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מיידי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:
- (1) הוא עונד באופן גלי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדי מפקח הגנת הסביבה, בצער ובצורה שהורה השר לעניין זה, ובלבך שהמדובר כאמור אין נחומים להיות מדי משטרה;
- (2) יש בידו תעודת החותמה בידי השו, המUIDה על תפקידו ועל סמכויותיו של מפקח הגנת הסביבה, שאותה יציג על פי דרישת.
- (ב) חובת ההזדהות לפי סעיף קטן (א) לא תחול אם קיומה עלול לגרום לאחד מآلלה:
- (1) סיכון ביצוע הסמכות בידי המפקח;
- (2) פגיעה בביטחון המפקח או בביטחון אדם אחר.
- (ג) חלפה הנסיבה שבשלה לא קיים מפקח הגנת הסביבה את חובת ההזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), יקיים המפקח את חובתו כאמור מוקדם ככל האפשר.
- פרק ד': הוראות מיוחדות לעניין מערכת הביטחון**
9. פרק זה נועד להסדיר את הפיקוח והאכיפה של דיני הסביבה כלפי מערכת הביטחון באופן שיאוזן בין השמירה על איכות הסביבה והגנתה לבין ביטחון המדינה ושלומם הציבורי ויקיימם את מטרות חוק זה.
10. בפרק זה –
- "גוף ביטחוני" – אחד הגופים המנוונים בהגדירה "מערכת הביטחון";
 "התאמנה ביטחונית" – כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשש"ב-⁵ 2002;
 "חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998⁶;
 "מערכת הביטחון" – כל אחד מآلלה:

² חוקי א"י, בפרק א/, עמ' (א), 439 (.467).

³ דין מדינת ישראל, נסח חדש 12, עמ' .284.

⁴ ס"ח התשנ"ג, עמ' .338.

⁵ ס"ח התשס"ב, עמ' .179.

⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' .348.

- (1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;
 - (2) צבא הגנה לישראל;
 - (3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;
 - (4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;
 - (5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשויות להגנה על עדים;
- "נווהל" – נוהל שנקבע לפי סעיף 19;

"קצין בכיר" – קצין שדרגתו סגן אלוף, סגן ניצב או סגן גונדר, לפחות, לפי העניין, או מי שדרגתתו מקבילה לדרגה כאמור;

"קצין מוסמך" –

- (1) לעניין הגוף המנויים בפסקאות (1), (3) ו(4) להגדירה "מערכת הביטחון", למעט שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון;
- (2) לעניין צבא הגנה לישראל – ראש מחלקה ביטחון מידע בצבא הגנה לישראל או קצין בכיר שהסמיר לעניין זה;
- (3) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש שירות הביטחון הכללי או עובד בכיר בשירות שהסמיר לעניין זה;
- (4) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – קצין מוסמך כמשמעותו בסעיף 21א לחוק להסדרת הביטחון;
- (5) לעניין משטרת ישראל – קצין בכיר שישミר המפקח הכללי של משטרת ישראל לעניין זה;
- (6) לעניין שירות בתי הסוהר – קצין בכיר שישמייר נציב בתי הסוהר לעניין זה;
- (7) לעניין הרשות להגנה על עדים – מנהל הרשות או עובד בכיר ברשות שהסמיר לעניין זה;

"השר הממונה" –

- (1) לעניין הגוף המנויים בפסקאות (1), (2) ו(4) להגדירה "מערכת הביטחון" – שר הביטחון;
- (2) לעניין הגוף המנויים בפסקה (3) להגדירה "מערכת הביטחון" – ראש הממשלה;
- (3) לעניין הגוף המנויים בפסקה (5) להגדירה "מערכת הביטחון" – השר לביטחון הפנים.

11. מפקח הגנת הסביבה יפעיל את סמכותו לפי חוק זה כלפי מערכת הביטחון, בכפוף לטויגים שבפרק זה. לא יפעיל מפקח הגנת הסביבה את סמכותו לפי פרק ג' כלפי מערכת הביטחון, אלא אם כן נקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך ובהתאם לכללי אבטחת המידע של גופ ביטחוני, גופ ביטחוני יbia לידייתת המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה את כלללי אבטחת המידע האמורים.	הפעלת סמכויות כלפי מערכת הביטחון התאמה ביטחונית ומידע מסווג

- (א) על אף האמור בסעיף 5(4), רשאי קצין בכיר או קצין מוסמך לעכב את כניסה סמכות כניסה המידית של מפקח הגנת הסביבה למיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון, אם מצא כי התקיים אחד מآلלה:
- (1) כניסה באותה העת תשבש פעילותו מבצעית או מודיעינית, חקירה פלילית, או תרגיל או אימון רחבי היקף או שנעשה בהם שימוש באמצעותו לחימה;
 - (2) מתרחשת במקום פעילות עונית;
 - (3) מתקיימת במיתקן פעילות שמקפח הגנת הסביבה אינו רשאי להיחס לה מעמים של ביטחון המדינה או יחש הוחץ של מדינת ישראל.
- (ב) קבוע קצין מוסמך או קצין בכיר כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל, ויקבע מועד חדש לכניסתו של המפקח, מוקדם ככל האפשר לאחר שהלפה העילה שמנעה את כניסה.
13. על אף האמור בסעיף 5(1), דרש מפקח הגנת הסביבה מادرם להזדהות לפניו, לשם הودהות הפעלת סמכויותיו במיתקן המוחזק בידי גופו, וככלאי בטחת המידע של הגוף הביטחוני אוסרים עליו אותו אדם להזדהות אלא לפני מי שמוסמך לכך על פיהם, רשאי אותו אדם להימנע מהציג תעודה מזויה ולהציג את עצמו בדרך שתיקבע בנוהל, באופן שיאפשר את זיומו לחקירה בכל שיידרש.
14. לשם הפעלת סמכויותיו, רשאי מפקח הגנת הסביבה להשתמש באמצעותים שונים לтиיעוד מעצאיו; הכנסת האמצעים האמורים או תנאי השימוש בהם יהיו בהתאם לכלאי בטחת המידע של הגוף הביטחוני, ובאופן שיאפשר את התיעוד הנדרש.
15. (א) על אף האמור בסעיף 5(2), מסירת ידיעה או מסמך, כולל או חלקם, למפקח הגנת הסביבה, תהיה בהתאם להתחמות הביטחונית ובהתאם לכלאי בטחת המידע של הגוף הביטחוני, ואולם –
- (1) קבוע קצין מוסמך רשאי להורות כי ידיעה או מסמך מסוימים בעלי רגשות בייחונית מיוחדת לא יועברו למפקח, אף אם התאמתו הביטחונית מתאימה, אלא לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל;
 - (2) קבוע קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח הגנת הסביבה לא יוציא ממיתקן בייחוני מסוימים שקבע לגבי כי הוא בעל רגשות בייחונית מיוחדת; מסמך כאמור ישמר במקום שיועד לשם כך במיתקן, והוא נגיש למפקח או לעובד המשרד שנקבע כאמור בפסקה (1), לפי העניין, בהתאם לכלאי בטחת המידע של הגוף הביטחוני.
- (ב) קבוע קצין מוסמך רשאי להורות כי מידע מסווג שאינו קשור לחומר החקירה ואניון קשור במישרין לעילת הפיקוח, לא יוכל במידעה או במסמך הנמסרים למפקח הגנת הסביבה או לעובד המשרד כאמור בסעיף קטן (א)(1), ובבלבד שיידע את המפקח בכך שהשמית מידע.
16. על אף האמור בסעיף 5(3), מדידות ודגימות שהן או תוצאותיהן עשוות להיות מסווגות, יבוצעו ויישמרו במעבדות מסווגות, כפי שייקבע בנוהל, ובבלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע עיבת מדידה או גנולת דגימה.
17. (א) על אף האמור בסעיף 6(2), לא יתרפס מפקח הגנת הסביבה חוץ שיש חשש כי בשל הוצאתו מידי מערכת הביטחון יונקו משמעותית כשירותו של גופו הביטחוני, רמת הכוונות שלו ויכולתו להגן על ביטחון המדינה או על שלום הציבור.

(ב) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח הגנת הסביבה לא יוציא ממיתקן בייחוני חפץ מסוים שקבע ליבו כי הוא בעל רגשות בייחוניות מיוחדת; חפץ כאמור יישמר במקום שיועד לשם כך במיתקן בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הבייחוני ויהיה נגיש למפקח.

19. (א) השה בהסכמה השר הממונה, יורה בנהול על אופן יישום הוראות פרק זה בגוף בייחוני.

(ב) קיבל השר את הסכמתו של השר הממונה לקבוע נוהל כאמור בסעיף קטן (א) או לתקן נוהל קיים, יובא הנוהל או תיקונו, לפי העניין, לדייעת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

(ג) נוהל ראשון לפי סעיף קטן (א) ייקבע בתוך 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה, ובהעדר הסכמה בין הצדדים כאמור באותו סעיף קטן – בידי ראש הממשלה, בתוך 90 ימים לאחר מכן.

פרק ה': תיקונים עקיפים

תיקון פקודת המכירות⁷ – המכירות – מס' 10

(1) בסעיף 121, בהגדירה "מפקח הגנת הסביבה", במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיוחזר פסולת בניין";

(2) בסעיף 127 –

(א) בכותרות השוליים, במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיוחזר פסולת בניין";

(ב) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרד, לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בפקודה זו – חוק הגנת הסביבה), רשאי השר להسمיר מפקח מיוחזר פסולת בניין מקרוב עובדי המדינה שאינם עובדי משרדו;".

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיוחזר פסולת בניין";

– בסעיף 128 (3)

(א) בכל מקום, במקום "הגנת הסביבה" יבוא "מיוחזר פסולת בניין";

(ב) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – יימחקו;

(ג) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) מפקח מיוחזר פסולת בניין רשאי להפעיל סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותה, למעט כלפי מערכת הביטחון, בהגדرتה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה.". "

תיקון פקודת בריאות הציבור – מס' 26

בקודת בריאות הציבור, 1940⁸ –

(1) בסעיף 2 במקום ההגדירה "מפקח" יבוא:

"מפקח" – אחד מללה, לפי העניין;

(1) מי ששר הבריאות הסמיכו למפקח לעניין פקודה זו;

⁷ חוקי אי", כרך ב', עמ' (ע) 910, (א) 338; התש"ט, עמ' 157 ו-331.

⁸ ע"ר 1940, עמ' (ע) 191, (א) 239; ס"ח התש"ע, עמ' 534.

- (2) מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו למפקח לעניין פקודה זו, מקרוב עובדי המדינה, שאינם עובדי משרד, ומקרוב עובדי רשותות נחלים ומעיינות;”;
- ”מפקח הגנת הסביבה” – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך בידי שר להגנת הסביבה לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע”א-⁹;
- (2) בסעיף 50, במקום ”המומונה על איוכות הסביבה או מפקח” יבוא ”המומונה על איוכות הסביבה, מפקח או מפקח הגנת הסביבה”; ”
- (3) בסעיף 54, בפסקה (1), במקום ”המומונה על איוכות הסביבה או מפקח” יבוא ”המומונה על איוכות הסביבה, מפקח או מפקח הגנת הסביבה”; ”
- (4) בסעיף 63 –
- (א) בסעיף קטן (2), אחרי ”ראשי המפקח” יבוא ”או מפקח הגנת הסביבה” ובמקום ”הן” יבוא ”או מפקח הגנת הסביבה”; ”
- (ב) בסעיף קטן (3), במקום ”והמפקחים” יבוא ”המפקחים ומפקחי הגנת הסביבה”, ואחריו ”המפקחים” יבוא ”או מפקח הגנת הסביבה”; ”
- (ג) בסעיף קטן (4), במקום ”למומונה על איוכות הסביבה ולמפקחים” יבוא ”למומונה על איוכות הסביבה, למפקחים ולמפקחי הגנת הסביבה”; ”
- (5) בסעיף 64 א, אחרי סעיף קטן (2) יבוא:
- (3) לשם פיקוח על ביצוע הוראות פקודה זו, רשאי מפקח לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת מההאותו; ”;
- (6) סעיף 64 ג – בטל.
22. תיקון חוק למניעת מפגעים, התשכ”א-¹⁰ 1961, סעיפים 9 ו-19 – בטלים.
23. בפקודת מניעת זיהום מיים בשמן [נוסח חדש], התש”ס-¹¹ 1980 –
- (1) במקומות סעיפים 6 ו-7 יבוא:
- (א) בלי לגרוע מסמכות השר להגנת הסביבה למנוט מפקחים מבין עובדי משרד לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע”א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה), רשאי הוא להסמן מפקחים למניעת זיהום מיים בשמן, מבין עובדי המדינה, שאינם עובדי משרד, ועובד רשותות נחלים ומעיינות.
- (ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנוים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקומות האמור בסעיף (1) לחוק האמור יבוא ”זהו לא הורשע בעבר שמאפת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע את הסמכתו”.

⁹ ס”ח התשע”א, עמ’ 738.

¹⁰ ס”ח התשכ”א, עמ’ 58; התשס”ח, עמ’ 861.

¹¹ דין מדינת ישראל, נסוח חדש, 33, עמ’ 630; התשס”ח, עמ’ 861.

<p>לשם פיקוח על ביצוע הוראות פקודה זו, רשיי מפקח – (1) לדריש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפני תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו; (2) לעורך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשומר אותן או לנוהג בהן בדרך אחרת; (3) להיבנס במקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדתו בחוק הגנת הסביבה, כשהוא נឹיח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט".</p>	סמכויות מפקח 7. (2) סעיפים 8 ו-9 – בטלים.
<p>בחוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולות), התשמ"ג-1983¹², במקום סעיף 5 יובא: (א) בלי לגרוע מטלבות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדיו לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה). רשיי השר להסמיר, לעניין חוק זה, מפקחים מבין עובדי המדינה שאינם עובדי משרדיו, ועובדיו רשותות נחלים ומעינות. (ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המונויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחייבים, ובשינוי זה: במקומות האמור בסעיף (1) לחוק האמור יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שمفאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע את הסוכנות".</p>	תיקון חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולות) – מס' 3
<p>(א) להשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשיי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – מפקח) – (1) לדריש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפני תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו; (2) לעורך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשומר אותן או לנוהג בהן בדרך אחרת; (3) להיבנס במקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא נឹיח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.</p>	סמכויות מפקח 5א.
<p>(ב) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה".</p>	

¹² ס"ח התשמ"ג, עמ' 110; התשס"ה, עמ' 863.

(1) בסעיף 1, אחרי הגדולה "השלכה" יבוא:

"חוק הגנת הסביבה" – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-

;";¹⁴

(2) בסעיף 12 –

(א) במקום סעיפים קטנים (א) עד (ב1) יבוא:

"(א) בלי לגורע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לפי חוק הגנת הסביבה, רשיי השר להסמיר מפקחים לעניין חוק זה מקרוב כל אחד מלאה:

(1) עובדי המדינה שאינם עובדי משרד;

(2) עובדי רשות נחלים ומעינות;

(3) עובדי הרשות לשימרת הטבע והגנים הלאומיים.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיים בו התנאים המנוויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקום האמור בסעיף (1) לחוק האמור יבוא "הוא לא הorschע בעבירה שפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע את הסמכתו".

(ב1) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוסמן לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – מפקח) –

(1) לדרש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לעורך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשומר אותן או לנוהג בהן בדריך אחרית;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כהגדתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא נឹיח, ובבלבד שלא יוכנס למקום המשמש למוגדים, אלא על פי צו של בית משפט;'

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) התעוורר חדר לביצוע עבירה לפי הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוא עובד הרשות לשימרת הטבע והגנים הלאומיים לחזור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשוות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור, על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרופוריה הפלילית (עדות)¹⁴, בשינויים המחויבים;

(ה) מפקח לא יפעיל את סמכותו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכותו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה.";

¹³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142; התשע"א, עמ' 726.

¹⁴ חוקי א'ין, ברוך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

(א) בסעיף קטן (א), במקום "למפקח עובד המשרד" יבוא "لمפקח שמוña לפני חוק הגנת הסביבה";¹⁵

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "לעובד המשרד" יבוא "لمפקח כאמור בסעיף קטן (א)".¹⁶

תיקון חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988¹⁵, במקומות סעיף 5 יבוא:
זיהום הים ממקורות יבשתיים – מס' 4
מפקחים 5. (א) בלי לגרוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרד לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפת)
התשע"א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה), רשיי השר להסмир, לעניין חוק זה, מפקחים מבין עובדי המדינה שאינם עובדי משרד, ועובדיו רשותות נחלים ומעינות.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנוויים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: במקומות (1) יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שمفאת מהוותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה לדעת השר כדי למנוע את הסמכתו".

(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשיי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בחוק זה – מפקח) –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומעונו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזוהה איתה;

(2) לעורר מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמר אותן או לנוהג בהן בדרך אחרת;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה בהתאם להגדתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא ניחת, ובלבך שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

(ד) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, בהתאם בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה".

27. בחוק איסוף ופינוי פסולת למיוחור, התשנ"ג-1993¹⁶, סעיף 8 – בטל.

תיקון חוק איסוף ופינוי פסולת למיוחור – מס' 2

28. בחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997¹⁷ –

תיקון חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים – מס' 4

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדירה "ים" יבוא:

"מפקח" – מי שמוña לפי סעיף 4; "

¹⁵ ס"ח התשמ"ח, עמ' 118; התשש"ח, עמ' 866.

¹⁶ ס"ח התשנ"ג, עמ' 116; התשש"ח, עמ' 537.

¹⁷ ס"ח התשנ"ג, עמ' 84; התשע"א, עמ' 102.

”מפקח הגנת הסביבה“ – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך בידי היישר להגנת הסביבה לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע”א-2011
בחוק זה – חוק הגנת הסביבה);”

(2) בסעיף 4 –

(א) במקומות סעיף קטן (ב) יבואו:

”(ב) בלי לגורוע מסמכות השר להגנת הסביבה למנות מפקחי הגנת הסביבה, רשיי השר האמור להסמיר מפקחים לעניין חוק זה מקרוב כל אחד מלאה:“

(1) עובדי המדינה שאינם עובדי משרד;

(2) עובדי רשות נחלים ומעיינות;

(3) עובדי רשות העתיקות;

(4) עובדי הרשות לשימירת הטבע והגנים הלאומיים.”;

(ב) בסעיף קטן (ג)(2) ו-(3), בכל מקום, אחרי ”שהורה השר“ יבוא ”או השר להגנת הסביבה, לפי העניין;“

(3) בסעיף 6 –

(א) בסעיף קטן (ב), אחרי ”יהיו למפקח“ יבוא ”שמונה בידי היישר או למפקח שמונה לפי סעיף 4(ב)(4)“;

(ב) בסעיף קטן (ג) יבוא:

(1) בפסקה (2), אחרי ”יהיה למפקח“ יבוא ”או למפקח הגנת הסביבה“;

(2) פסקה (3) – תימוחק;

(ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

”(ד) מפקח שהוסמך בידי השר להגנת הסביבה לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח כאמור שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, בהתאם בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה.“.

29. תיקון חוק הפיקודן על מכלי משקה, התשנ”ט-1999¹⁸, סעיפים 9א, 9ב ו-9ג – בטלים. על מכלי משקה – מס' 5

30. תיקון חוק שימירת הסביבה החופית, התשס”ד-2004¹⁹.
הסביבה החופית – מס' 6
(1) בסעיף 2, אחרי הגדולה ”מיתקן ביחסוני“ יבואו:

””מפקח הגנת הסביבה“ – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך בידי היישר להגנת הסביבה לפי חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע”א-2011 (בחוק זה – חוק הגנת הסביבה);“;

(2) בסעיף 12 –

(א) במקומות סעיף קטן (א) יבואו:

”(א) בלי לגורוע מסמכות השר למנות מפקחי הגנת הסביבה, רשיי השר להסמיר מפקחים לעניין חוק זה מקרוב כל אחד מלאה:“

¹⁸ ס”ח התשנ”ט, עמ’ 170; התש”ע, עמ’ 330.

¹⁹ ס”ח התשס”ד, עמ’ 540; התשע”א, עמ’ 104.

- (1) עובדי המדינה שאינם עובדי משרד;
- (2) עובדי רשות העתיקות;
- (3) עובדי הרשות לשימור הטבע והגנים הלאומיים.”;
- (ב) במקומות סעיפים קטנים (ג) ו(ד) יבוא:
- ”(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוסמך לפי סעיף קטן (א) (בסעיף זה – מפקח) –
- (1) לדריש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזוהה איתה;
- (2) לעורק מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמר אוותן או לנוהג בהן בדרך אחרת;
- (3) להיכנס למקום, לרבות לבלי תחבורה כהגדרתו בחוק הגנת הסביבה כשהוא ניחח, ובכלל שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.
- (ד) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי הוראות חוק זה, רשאי מפקח שהוא עובד הרשות לשימור הטבע והגנים הלאומיים –
- (1) לחזור כל אדם הקשור לעבירה באموה, או שעשוות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה באموה; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפיקודת הפוכודורה הפלילית (עדות)²⁰, בשינויים המחויבים;
- (2) לבקש מבית המשפט צו חיפוש ולבצעו לפי סעיפים 23 ו-24(א)(1) לפיקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש]. התשכ”ט-1969²¹ (בסעיף זה – פיקודת מעצר וחיפוש); על חיפוש והפיסת חפצים יחולו הוראות סעיפים 26 עד 29 ו-33 עד 42 לפיקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים, כאשר הם נעשו בידי שוטר או קצין משטרה, לפי העניין.”;
- (ג) בסעיף קטן (ה) –
- (1) בראשה, במקום ”ושחוק שירות המדינה (משמעות), התשכ”ג-1963,²² חל עליו בשינויים המחויבים” יבוא ”ולענין פסקה (2) – גם למפקח הגנת הסביבה”;
- (2) בפסקה (2), אחרי ”למפקח” יבוא ”או למפקח הגנת הסביבה”, ואחריו ”לפי סעיף זה” יבוא ”או לפי פרק ג' לחוק הגנת הסביבה, לפי העניין”;
- (ד) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:
- ”(ו) מפקח לא יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה ככלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה רשאי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, כמעט כמעט בהחלטה הביטחון, בהתאם בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה.”.

²⁰ חוקי א”י, ברק א’, עמ’ (א) 439, (ע) 467.

²¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 12, עמ’ 284.

(1) בסעיף 2, הגדירה "מפקח" – תימחק;

(2) בסעיף 12(ב), המילה "זילמפקח" – תימחק, ובמקום "לهم, לפי דרישתם" יבוא "לו"
לפי דרישתו";

(3) סעיף 13 – בטל;

(4) בסעיף 14 – בטל.

(א) בכורתה השולאים, המילה "זילמפקח" – תימחק;

(ב) בסעיף קטן (א), המילים "או מפקח" ו"או המפקח" – יימחקו;

(ג) בסעיף קטן (ב), המילים "או למפקח" – יימחקו;

(ד) סעיף קטן (ד) – בטל.

(1) סעיף 10 – בטל;

(2) בסעיף 11 – בטל.

(א) בכורתה השולאים, במקום "מפקח" יבוא "ممונה";

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "רשאים הממונה או המפקח" יבוא "רשאי הממונה";

(2) בפסקה (1), המילים "או למפקח" – יימחקו;

(3) בפסקה (2), המילים "או מפקח" – יימחקו;

(ג) סעיף קטן (ב) – בטל.

(2) בתוספת, בפרט 10, פסקה (ג) – תימחק.

(1) בסעיף 2 –

(א) אחרי הגדירה "זיהום אויר חריג" יבוא:

"חוק הגנת הסביבה – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה),
התשע"א-2011;";

(ב) אחרי הגדירה "מפקח" יבוא:

"מפקח הגנת הסביבה" – עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך לפי
חוק הגנת הסביבה;";

(2) בסעיף 16(ב), במקום "למומונה" יבוא "למומונה, למפקח הגנת הסביבה";

²² ס"ח התשס"ג, עמ' 158; התשס"ח, עמ' 873.

²³ ס"ח התשס"ג, עמ' 96; התשס"ח, עמ' 874.

²⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 534; התשע"א, עמ' 299.

²⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 752; התשס"ח, עמ' 752.

(3) בסעיף 42, במקומות הורישה עד המילים "כולן או חלון" יבוא "בל' לגורוע מסמכות השדר למנות מפקחי הגנת הסביבה, רשיי השר להסмир מפקחים מבין עובדי המדינה שאינם עובדי משרד, בסמכויות לפי חוק זה, כולם או חלון";

(4) בסעיף 43, במקומות סעיפים קטנים (ב) עד (ד) יבוא:

"(ב) מפקח לא יפעיל סמכויותיו לפי סעיף זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ואולם מפקח שהוא עובד המדינה ורשיי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון, בהתאם בסעיף 10 לחוק הגנת הסביבה:";

(5) בסעיף 44, סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים;

(6) בסעיף 49 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "מפקח או שוטר רשמי" יבוא "מפקח או מפקח הגנת הסביבה (בסעיף זה – מפקח ושוטר רשיים);

(ב) בסעיף קטן (ט) –

(1) בפסקה (1), המילים "מלבד הכשרתו כמפקח לפי סעיף 42," – יימחקו, ובסיופה יבוא "זאת מלבד הכשרתו כמפקח לפי סעיף 42, או לפי סעיף 3 לחוק הגנת הסביבה, לפי העניין";

(2) בפסקה (2), בסופה יבוא "או בסעיף 7 לחוק הגנת הסביבה, לפי העניין".

תיקון חוק להסדרת הטיפול באירועות, התשע"א-2011²⁶ – הטיפול באירועות

(1) פרק ו' – בטל;

(2) בסעיף 51, סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים.

תיקון חוק למניעת מפגעי אסבט ואבק מזיק, התשע"א-2011²⁷ – מפגעי אסבט
ואבק מזיק

(1) בסעיף 2, אחרי הגדירה "היתר עבודת אסבט" יבוא:

"חוק הגנת הסביבה" – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-;"; 2011

(2) במקומות סעיפים 51 עד 53 יבוא:

"הסמכת פקחים" 51. (א) בל' לגורוע מסמכות השר למנות מפקחים מבין עובדי משרד לפי חוק הגנת הסביבה, רשיי השר להסмир פקחים לעניין חוק זה מבין עובדי המדינה.

(ב) לא יוסמך פקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו התנאים המנוים בסעיף 4 לחוק הגנת הסביבה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: במקרה האמור בסעיף (4) לחוק האמור יבוא "הוא לא הורשע בעבירה שמפתחת מהותה, חמורתה או נסיבותה יש בה לדעת השר כדי למנוע את הסמכתו".

(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשיי פקח –
(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומעונו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

²⁶ ס"ח התשע"א, עמ' 278.

²⁷ ס"ח התשע"א, עמ' 694.

- (2) לעורך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמרן אותן או לנוהג בהן בדרך אחרת;
- (3) להיבננס במקום, לרבות לכליה החבורה שהוואר נិיח, ובלבך שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.
- (ד) פקח רשיי להפעיל את סמכויותיו כלפי המדינה ומוסדותיה, למעט כלפי מערכת הביטחון;:

(3) בסעיף 75(א) –

(א) פסקה (5) – בטלה;

(ב) בפסקה (6), במקום "המנהל, הממונה ופקח" יבוא "המנהל או הממונה", והמילימ "לפי הוראות פרק ח', או" ו"לפי העניין" – יימחקו.

פרק ו': הוראות כליליות

- .37. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהתאם להסכמה השר לביטחון הפנים ביצוע ותקנות ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
- (ב) תקנות הנוגעות למערכת הביטחון בלבד יותקנו גם בהסכמה השר הממונה על הגוף הביטחוני הנוגע בדבר; בסעיף קטן זה, "גוף ביטחוני", "מערכת הביטחון" ו"השר הממונה" – כהגדרתם בסעיף 10.
- .38. השר רשאי לשנות את התוספת, בצו, בהסכמה השר לביטחון הפנים והשר הממונה על שינוי התוספת החיקוק שלגביו מותבקש השניי, ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.
- .39. מפקח הגנת הסביבה רשאי להפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, תחולת על המדינה ולענין מערכת הביטחון – בכפוף להוראות פרק ד'.
- .40. עובד המשרד להגנת הסביבה שהוסמך כמפקח בידי השר על פי החיקוקים המנויים הוראות מעבר בתוספת, כולל או חלקם, עבר תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאילו הוסמך כמפקח הגנת הסביבה לפי חוק זה לתקופה שלא תעלתה על שנתיים מיום פרסוםו של חוק זה או עד להסמכתו כמפקח הגנת הסביבה לפי סעיף 4, לפי המודעם, ויהיו נתונות לו הסמכויות המפורטוות בחוק זה, לפי החיקוקים המנויים בתוספת.
- .41. (א) הוראות חוק זה באוות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן, אלא אם שמירת דין נקבע במפורש אחרת.
- (ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכויות כל גופך אחר לבצע פיקוח ואכיפה של החיקוקים המנויים בתוספת.
- .42. תחילתו של חוק זה ביום א' באב התשע"א (1 באוגוסט 2011), ולענין סעיף 36 – ביום תחילת תחילתו של חוק למניעת מגעוי אסבטט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

תוספת

(סעיף 3)

- חלק י"ד לפקודת המכירות. .1
חלקים ה' וו' לפקודת בריאות העם, 1940. .2
סימן א' בפרק שני לחוק המים, התשי"ט-1959.²⁸ .3
חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961. .4
חוק הרשותות המקומיות (ביב), התשכ"ב-1962.²⁹ .5
חוק רשותות נחלים ומעינות, התשכ"ה-1965-1966.³⁰ .6
חוק הרכבים (שילוט), התשכ"ו-1966. .7
חוק רישיון עסקים, התשכ"ח-1968.³¹ .8
סעיף 288א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.³² .9
פקודת מניעת זיהום מים בשם [נוסח חדש], התש"מ-1980.³³ .10
חוק מניעת זיהום הים (טלית פסולת), התשמ"ג-1983.³⁴ .11
חוק שבירת הניקון, התשמ"ד-1984.³⁵ .12
חוק מניעת זיהום הים מקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988.³⁶ .13
חוק איסוף ופינוי פסולת למיחוזה, התשנ"ג-1993.³⁷ .14
חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.³⁸ .15
חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997.³⁹ .16
חוק הפיקdon על מכל משקה, התשנ"ט-1999.⁴⁰ .17
חוק שבירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004.⁴¹ .18
חוק הקירינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006.⁴² .19
חוק לטילוק ולמייחזר צמיגים, התשס"ז-2007.⁴³ .20
חוק אויר נקי, התשס"ח-2008.⁴⁴ .21
חוק להסדרת הטיפול באירוע, התשע"א-2011.⁴⁵ .22
חוק למניעת מפגעי אבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.⁴⁶ .23

ג'לעד ארדן
השר להגנת הסביבה

בני מין נתנייהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יוושב ראש הכנסת

שמעון פרס
ראש המדינה

²⁸ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

²⁹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 96.

³⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 150.

³¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 6.

³² ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

³³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³⁴ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.